סמיכה נמי כתיב "לפני ה'"? אפשר דמעייל ידיה וסמיך, שחיטה נמי אפשר דעביד סכין ארוכה ושחיט? הא מני שמעון התימני היא דתניא "ושחט את בן הבקר לפני ה'" א] ולא השוחט לפני ה', שמעון התימני אומר מנין שיהיו ידיו של שוחט לפנים מן הנשחט ת"ל "ושחט את בן הבקר לפני ה'" שוחט את בן הבקר יהא ב] לפני ה'. אמר עולא אמר ריש לקיש טמא שהכניס ידו לפנים לוקה שנאמר "בכל קדש לא תגע" ג] וגו' (ויקרא יב) מקיש ביאה לנגיעה מה נגיעה במקצת שמה נגיעה אף ביאה במקצת שמה ביאה. איתיביה רב הושעיא לעולא מצורע שחל שמיני שלו להיות בערב הפסח וראה קרי בו ביום וטבל אמרו חכמים אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס ד] מוטב יבוא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו שנאמר "ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלם בבית ה' לפני החצר החדשה" (ד"ה ב כ) מאי "חצר החדשה" ה] אמר ר' יוחנן שחידשו בה דברים (הרבה) ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה, ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעייל ידיה (א) לבהונות, אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא א"ל מטונף שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו הותר לקירויו, אמר רב יוסף קסבר עולא רובן זבים ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אביי מי דמי טומאה אישתראי זיבה לא אישתראי (ב)(אמר ליה) דלמא הכי קאמר מר: רובן טמאי מתים ונעשו זבים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אין, (ג) ואבתי לא דמי: מצורע היתירא הוא הואיל ואישתרי אישתרי, טומאה דחויה היא להא אידחאי להא לא אידחאי, אמר ליה רבא אדרבה איפכא מסתברא מצורע היתירא הוא להא אישתראי ולהא לא אישתראי, טומאה דחויה הוא מה לי חד דחויא מה לי שתי דחוות

מכלל

ושחט את בן הבקר לפני ה' וכיון דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה אין סמיכה מבחוץ ושחיטה מבפנים אלא אף הסמיכה בפנים ואין טמא נכנס לעזרה: **ואין השוחט לפני ה'** · שאם רצה עומד חוץ לעזרה ושוחט בסכין ארוכה: **לפנים מן הנשחט** · לפנים מן הבהמה: ה"ג שוחט את בן הבקר יהיה לפני ה': [**מה**] **נגיעה** · סתם במקצת היא: **שחל שמיני שלו** · והיה לו היום ליכנס להר הבית לחלל שער ניקנור שלא נתקדש להכניס ידיו לבהונות וראה קרי ובעל קרי אין נכנס להר הבית כדאמרי' באלו דברים (פסחים דף סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לשתי מחנות כדאמרינן התם: **אע"פ שאין טבול יום אחר** · של טומאת קרי נכנס להר הבית דקסבר טבול יום דזב כזב דמי ו] זה נכנס ומכניס ידיו לעזרה ליתן מדם האשם ומלוג השמן על בהונותיו כדי שיטהר לאכול פסחו לערב והוא ישלחנו לעזרה היום לשחוט ולזרוק עליו אבל הוא לא יכנס לעזרה ז] (ושוחט בסכין ארוכה) דטבול יום שנכנס לעזרה בכרת כדאמרי' בהקומץ רבה (מנחות כז:): **מוטב יבוא עשה** · של פסח: **שיש בו כרת וידחה עשה** · דשילוח טמאים מהר הבית שאין בו כרת שאין ענוש כרת אלא מחומת העזרה ולפנים: **אפי' עשה אין בו** · בהר הבית לגבי טבול יום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי: **לפני החצר החדשה** · הר הבית שחידשו בה בהלכותיה: **אידי ואידי** · עשה של כרת טבול יום לגבי עזרה בכרת הוא והא קא מעייל ח] לעזרה שהרי אי אפשר להוציא דם האשם לחלל השער דמיפסל ביוצא: **מטונף** · ממשאך ט] שבאתה עלי להכביד אכביד עליך ממצורע השיבות שגזירת הכתוב היא אצלו שהותרה לו ביאה במקצת שהרי מחוסר כיפורים הוא והוא מכניס ידיו לבהונות: **הואיל והותרה** · ביאה י] במקצת לצרעתו: **הותרה** · אף לטבול יום של קרי שלו: **אמר רב יוסף** · שמע מינה מדעולא דאמר הואיל ואישתרי להא אישתרי להא: **רובן** · של ציבור זבין בפסח ולא נדחית טומאת זיבה אצלן ונעשו טמאי מתים בו ביום הואיל והותרו לטומאת המת שנדחה אצלן הותרו יא] לזיבתן: **טומאה אישתראי** · שבאה אחרונה, זיבה ראשונה עומדת במקומה ולא דמי למצורע התם איכא למימר מינו דקמייתא לא הוי אסירא ליה בתרייתא לא אמירא לך מקמייתא שהרי טמא היה ומותר אבל הכא כי הוה זיבה גרידתא הוו אסירי, השתא דאיתוספא טומאה עלייהו (אישתרו) להו: **הואיל והותרו לטומאתן** · הקודמת אין נאסרין מחמת האחרונה שהרי אף הראשונה טומאה של כרת היתה והיו מותרים היום: **היתירא הוא** · בהיתר גמור יב] (גזרה) עליו תורה ביאה במקצת:

טומאה

ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו · לפרושי ברייתא קאתי ולאו לאיפלוגי דר' יוחנן לאו תנא הוא כדמוכח בפ"ק דכתובות (דף ח·) גבי חתנים מן המנין ומשני רב תנא ופליג ואר' יוחנן לא משני הכי תדע דאי דאורייתא אם כן היה לנו לאסור מפתח הר הבית שכל זה מחנה לויה כדאיתא בסוף מכילתין (דף קטז:) ובהדיא תנן במס' כלים (פ"א מ"ח) עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם אבל בהר הבית ובחיל מותר יג] ותני נמי בתמיד (דף כו·) דבא וישב לו אצל אחיו הכהנים ומיהו מתוך פירכות הללו מיתרצא פירכא קמייתא דאע"ג דר' יוחנן לאו תנא הוא דלמא סבר לה כמתני' דתמיד יד] וכלים ולמאי דפירש בקונט' טעמא דברייתא דאין טבול יום של טומאת קרי נכנס להר הבית משום דקסבר טבול יום דזב כזב דמי ואמרינן פ' אלו דברים (פסחים סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי ור' יוחנן דאמר אפילו עשה אין בו משום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי אתי שפיר דפלוגתא דתנאי היא טו] ואיכא למ"ד טבול יום דזב לאו כזב דמי ומיהו קשה דאי קסבר האי תנא טבול יום דזב כזב דמי אם כן איכא נמי דלא יטמאו את מחניהם ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה ועוד קשה מדאמרינן פרק ג' מינין (נזיר דף מה·) טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כיפורים ואי טבול יום אסור טז] למחנה לויה למה לי קרא לרבות במחנה שכינה ומיהו מצי למימר משום כרת איצטריך דאיירי ביה קרא שאין ענוש כרת אלא מחומת העזרה ולפנים ועוד קשה דאי טעמא דרבי יוחנן משום דקסבר דטבול יום דזב לאו כזב דמי והא רבא אית ליה הך דרבי יוחנן בפסחים פרק האשה (דף צב·) ושמעינן ליה לרבא בכריתות פרק שני (דף י·) דמחוסר כיפורים דזב כזב דמי יז] אלא ודאי הא דאמר דטבול יום דזב כזב דמי לאו לענין ביאת מקדש קאמר אלא לענין פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות כדפי' לעיל בריש פרק שני (דף יז:) בשם ה"ר חיים ומיהו סוגיא דנזיר (דף מה.) קשה למה שפי' דטבול יום שרי במחנה לויה דמשמע התם דאפי' נאמר דטבול יום דזב לאו כזב דמי אסור ליכנס למחנה לויה דקאמר התם מה אהל מועד מחוסר כיפורים לא עייל אף התם נמי במחנה לויה מחוסר כיפורים לא עייל ומקרא דריש יח] התם דקתני התם בברייתא ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד לשער ניקנור אימתי הוא בא בזמן שטבל ועשה הערב שמש ונראה דדווקא בטבול יום דזב יט] שלש ראיות שהוא טבול יום ומחוסר כיפורים דאיכא תרתי קאסר במחנה לויה וכי מסיק התם אלא אמר אביי טבול יום דזב לאו כזב דמי ואפי' הכי כיון דמחוסר כיפורים לא עייל כלומר דאיכא תרתי ולאו מלשון כ] זבה דריש דאם כן גבי נזיר דכתיב יביא שתי תורים וגו' הוה לן למידרש הכי כדאמר התם אבל טבול יום דזב בעל שתי ראיות ודבעל קרי שרי דלאו מחוסר כפרה והא דאמר הכא כשראה קרי בו ביום וטבל דנכנס אע"פ שהוא טבול יום וגם מחוסר כיפורים אין אלו שני הדברים על טומאה אחת אלא טבול יום משום קרי ומחוסר כפרה משום צרעתו ולפי' הקונטרס ניחא דנקט בברייתא וראה קרי ולא טמא שרץ ונבילה דטמא שרץ ואפילו טמא מת נכנסין להר הבית כדדרשינן בפסחים פ' אלו דברים (דף סז·) ובסוטה פרק היה נוטל (דף כ:) ויקח משה את עצמות יוסף עמו במחילתו אבל לפי מה שפירשתי דרבי יוחנן לא פליג כא] אברייתא ולא אסור אלא מדרבנן כולהו טמאים נמי אסירי כדתנן בפ"ק דכלים החיל מקודש הימנו שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם וכל שכן בעזרת נשים כדתני התם שאין טבול יום נכנס לשם כב] וכולהו "טבול יום אפילו דטמאי מת דשרץ ונבילה [איירי] דאיירי ביה לעיל ונראה לפרש דלרבותא נקט וראה קרי דאף על גב דמשתלח חוץ לשתי מחנות התירו לו משום פסח: **שחידשו** בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה · וא"ת מנלן שחידשו מטבול יום אימא שחידשו ממת עצמו או מטמא מת וי"ל דמשמע דלא חידשו אלא על חצר וחצר הייט עזרת נשים כדמוכח ביחזקאל (מ) ואילו מת וטמא מת מליט דאסורין אפילו בחיל: **א"ל** מטונף · פירוש ממשאך שבאת להכביד עלי אכביד עליך דאדרבה מהם סייעתא לדברי כג] דשאני מצורע וכו' מדנקט וראה קרי בו ביום משמע דווקא בו ביום דילא בשעת היתר דצרעת ואיכא למימר מתוך שהותר לצרעתו הותר לקירויו אבל כד] מאתמול לא ואי ביאה במקצת לא שמה ביאה אפי' מאתמול נמי והשתא אתי שפיר הא דאמר בפ"ק דיבמות (דף ח·) מי לא מודה עולא שאם ראה קרי בליל כה] (שלישי) [שמיני] שאינו מכניס ידיו שלא יצא בשעה שהיתה ראויה להביא קרבן מנא ליה דמודה עולא אלא מדנקט בו ביום דייק דטעמא דעולא אלא משום דהואיל והותר לצרעתו הותר לקירויו ובענין זה יש לפרש מטונף דפ' הזרוע והלחיים (חולין דף קלג.) דקאמר התם עולא יהיב מתנתא לכהנתא אלמא דקסבר עולא כהן ואפילו כהנת כו] והכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה ואמר ליה רבי מטונף אהרן ובניו כתובים בפרשה כלומר מהם אכביד עליך

שהיא

עין משפט נר מצוה

י א מיי' פ"ג מהלכות ביאת מקדש הלכה יח:

יא ב מיי' פ"ז מהלכות קרבן פסח הלכה ב:

יב ג מיי' פ"ג מהלכות ביאת מקדש הל' ה:

◆

שיטה מקובצת

א] ה' בן הבקר לפני ה' ולא: ב] לפני ה'· ס"א שיהא שוחט ובן הבקר לפני ה': ג] לא תגע ואל המקדש לא תבא וגו': ד] מוטב יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת · פרש"י שאין ענוש כרת אלא מן החומה ולפנים משמע (הכי) [הכא] דטבול יום דקרי כקרי דמי וקשה טובא חדא דאיך פליג ר"י על ההיא ברייתא [דמתני' דתמיד] דתני אירע קרי לאחד מהם הולך וטובל במסיבה ההולכת תחת הבירה וירד וטבל וישב לו אצל אחיו הכהנים במדורות בית המוקד ומדורות בית המוקד היתה חציה בקדש וחציה בחול אלמא בעל קרי דזב לאו כזב דמי דאי כזב דמי היאך יכול לישב אצל אחיו לכך נראה דר"י אתא לפרושי הברייתא ועתה ניחא האי דתמיד דכיון דליכא אלא טומאה דרבנן לא חוקיקוהו חכמים לצאת וה"ק יבא עשה כו' שאין בו כרת אלא איסור מדרבנן משום דלאו כזב דמי מהר"פ: ה] החדשה שחדשו בה דברים ואמרו (והשאר נמחק): ו] דמי וה"ה לטבול יום דקרי' גליון ואין להקשות לפירוש הקונטרס דבפרק שלשה מינין אמרינן טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים ואי טבול יום אסור במחנה לויה למה צריך לרבות טבול יום במחנה שכינה [מיהו אפשר לומר] דאיצטרך משום כרת דאין כרת אלא מחומת עזרה ולפנים מיהו קשה אי טבול יום דזב כזב דמי א"כ לאו נמי איכא ולא יטמאו את מחניהם כמו שהקשו בתוספות ועוד מאי קאמר רבא יבא עשה שיש בו כרת כו' תיפוק ליה הואיל והותר לצרעתו הותר נמי לקירויו אלא ע"כ אינו עשה גמור ורבי יוחנן מפרש הברייתא כדפי' לעיל רבא עשה כו' לאו דוקא אלא כלו' לא העמידו דבריהם במקום כרת · ע"כ: ז] תיבות ושוחט בסכין ארוכה נמחק: ח] מעייל ידיה לעזרה: ט] שבאת להכביד עלי: י] ביאה במקצת: יא] הותרו אף לזיבתן: יב] גמור התירה עליו תורה: יג] מותר ותנן נמי במס' תמיד: יד] התמיד אבל דוחק הוא לומר דפליגא הך ברייתא אמתניתין דתמיד וכלים: טו] היא ס"א וקי"ל כמ"ד לאו כזב דמי תיבות לאו נמחק: טז] אסור במחנה לויה כו' מצי למימר דמשום כרת: יז] דמי וכ"ש טבול יום: יח] דריש ליה התם: יט] דזב בעל שלש: כ] מלשון ובא דריש: כא] אברייתא ס"א אלא קמפרש אליבא דברייתא דאפילו עשה אין בו ומדרבנן מיירי כולהו כו': כב] לשם ובכולהו מכולי קאמר אפילו: כג] לדברי דביאה במקצת שמה ביאה דדוקא משום. דהואיל דהותר לצרעתו הותר לקירויו וא"ת מנא ליה האי דיוקא וי"ל מדקתני וראה קרי כו' לשון מהר"פ: כד] אבל בלילה או מאתמול: כה] בליל שמיני שאינו מכניס ידיו לבהונות שלא יצא כו' דייק עולא דטעמא משום: כו] כהנת איתיביה רבה לעולא מנחת כהנת נאכלת והכתיב

קורא

מסורת הש"ס

[יומא לה.]

פסחים לב. יבמות ז:

רש"ק מ"ט

סוריות ס: פ"ס יבמות ז: פ"ס פסחים לב. פ"ס

כלים פ"א מ"ח

ז"ל לפני

[ר"ס ה: חולין קלב.]

ז"ל לא אישתרו

נ"א טמאים נ"ק

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ידיה לבהונות: (ב) שם וזיבה לא אישתרא: (ג) שם דלמא כצ"ל ותיבות אמר ליה נמחק: שם אמר ליה אין כצ"ל:

◆

גליון הש"ס

גמ' אף ביאה במקצת · עיין לקמן דף לב ע"א תוס' ד"ה מכניס: שם במקצת שמה ביאה · עיין שבועות דף יז ע"א תוס' ד"ה פלה: